

Kriminaalpreventsiooni Nõukogu 2002. aasta tegevuse aruanne

2002. aastal Kriminaalpreventsiooni Nõukogu pööras erilist tähelepanu kriminaalpreventsiooni süsteemi arendamisele Eesti Vabariigis. Aasta tööst võib välja tuua järgnevad erilist tähtsust omavad alapunktid:

1. Noorte õiguserikkumiste ja kuritegude vähendamine;
2. Uimastite probleem Eesti ühiskonnas;
3. Koostöö arendamine riiklikul ja kohalikul tasandil;
4. Professionaalne lähenemine kuritegevuse ennetamisele;
5. Kuritegevuse probleemi uurimine ning kuritegevust ennetavate tegevuste planeerimine teaduslikust analüüsist lähtudes;
6. Kriminaalpoliitika arengusuundade väljatöötamine aastani 2010 ning vastava seadusandluse ettevalmistamine;
7. Kuritegevuse riskide vähendamine arhitektuuriliste lahenduste kaudu.

1. Lähtudes „Kuritegude ennetamise riiklikus strateegias aastani 2005“ püstitatud eesmärkidest, käsitleti 2002.a. aastal vastavalt Kriminaalpreventsiooni Nõukogu 13.12.2001.a. istungi otsusele prioriteetse suunana kriminaalpreventsiooni valdkonnas noorte õiguserikkumiste ennetamist.

2002 aasta jooksul käsitleti Kriminaalpreventsiooni Nõukogu istungitel antud temaatika erinevaid aspekte: „Noored ja vaba aeg“; „Noorsootöö korraldamine“, „Noored ja uimastid“, „Koolivägivald ja –kiusamine“.

Vastavasisulised ettepanekud tehti Vabariigi Valitsusele ning asjaomastele institutsioonidele.

2003 aastal jääb kriminaalpreventsiooni valdkonnas prioriteediks „Kuritegude ennetamise riikliku strateegia aastani 2005“ neljas eesmärk - noorte õiguserikkumiste ja kuritegude vähendamine. Antud prioriteedist lähtuti ka 2003 aasta riikliku kriminaalpreventsiooni tegevuskava koostamisel.

2003 aasta riiklik kriminaalpreventsiooni tegevuskava kiideti Kriminaalpreventsiooni Nõukogu poolt heaks 12.12.2002.a. ning edastati Vabariigi Valitsusele heakskiitmiseks. Vabariigi Valitsus kinnitas riikliku kriminaalpreventsiooni tegevuskava 21.01.2003.a.

2. Uimastite probleemi käsitleti kahel Kriminaalpreventsiooni Nõukogu istungil ning antud valdkonna olulise otsusena soovitati karmistada karistuspoliitikat narkodiilerite suhtes.

3. 12.12.2001.a. istungil vaatas Kriminaalpreventsiooni Nõukogu üle enda liikmete rolli kriminaalpreventsiooni töö edendamisel. Siinjuures arvestati Phare kriminaalpreventsiooni Twinningprojekti lõppraportis väliseksperptide poolt tehtud soovitusi.

4. 12.12.2001.a. toimunud istungil soovitas Kriminaalpreventsiooni Nõukogu kriminaalpreventsiooni töösse kaasatud ministriumitele luua ametikoht kriminaalpreventsiooniga tegelemiseks. 2002.a. tehti uuesti vastavasisuline ettepanek Haridusministeeriumile ning samuti ettepanek valmistada ette antud valdkonna spetsialiste.

5. Kriminaalpreventsiooni valdkonna tegevuste koostamisel omab olulist tähtsust hetkeolukorra kaardistamine ning teaduslik kuritegevuse põhjuste ja seoste analüüs. 2002.a. valmis trükisena kuritegevuse uuring „Kuritegevus Eestis 1991-2001. Crime in Estonia 1991-2001“, mis andis ülevaate kuritegevuse arengust Eesti Vabariigis iseseisvumisest alates.

6. Ministeeriumide vaheline töögrupp koostöös Kriminaalpreventsiooni Nõukoguga töötas välja Vabariigi Valitsuse poolt heaks kiidetud eelnõu „Kriminaalpoliitika arengusuunad aastani 2010“. Pändi alus korrakaitse seaduse eelnõu väljatöötamisele.

Erilist tähelepanu pöörati koostöövõimaluste arendamisele riigi ja kohaliku omavalitsuse vahel. Mitmel kohalikul omavalitsustel valmis kohalik. e regionaalne kriminaalpreventsiooni strateegia (arengukava) või tegevuskava. (n Kilingi Nõmme ja Saarde vald; Tartu linn).

7. 29.11.2002.a. Eesti Standardikeskuse poolt kinnitati Eesti rahvuslik standard EVS 809-2001. „Kuritegevuse ennetamine. Linnaplaneerimine ja arhitektuur. Osa 1 Linnaplaneerimine“.
01.01.2003.a. jõustus „Planeerimisseadus“, mille §-id 8 ja 9 kohustavad detail- ja üldplaneeringute kinnitamisel arvestama turvalisuse riske.

Väljavõtted Kriminaalpreventsiooni Nõukogu 2002 aasta istungite protokollidest ja otsustest:

Kriminaalpreventsiooni Nõukogu istungid toimusid 2002 aastal:

28.märtsil, 13. juunil, 12.septembril ja 12.detsembril.

Kõik istungid toimusid Justiitsministeeriumis, aadressil Tõnismägi 5A, Tallinnas.

28. märtsi istungit juhatas siseminister Ain Seppik. Istungi tööst võttis osa 14 Kriminaalpreventsiooni Nõukogu liiget, külalisi oli 17.

Istungi päevakorras olid järgmised teemad:

1. Noorte poolt toime pandavate õigusrikkumiste ennetamine, lähtudes "Kuritegude ennetamise riiklikust strateegiast aastani 2005" ja "Alaealiste mõjutusvahendite seadusest";

Haridusministeeriumi poliitika osakond, noortetalituse peaekspert Aare Vilu;

2. "Narkomaania ja noored"

Sotsiaalministeeriumi hoolekande osakonna peaspetsialist Maarika Miil;

3. Diskussioon teemal "Narkomaaniaga seotud karistuspoliitika karmistamine";

4. "Noored ja vaba aeg"

Kultuuriministeeriumi asekancler Siim Sukles;

5. "Noorsootöö korraldamine (programmid, projektid)"

Doris Tupits - Eesti Noorsootöö Keskuse koolitusosakonna juhataja ja

Ele Saar- Viljandimaa Omavalitsuste Liidu noorsoonõunik;

6. Hippokratese projekti raames toimuva seminari tutvustus

Justiitsministeeriumi kriminaalhoolduse ja preventsiiooni talituse referent Anu Leps;

7. Kriminaalpreventsiooni kuu korraldamine aastal 2002

Justiitsministeeriumi kriminaalhoolduse ja preventsiiooni talituse referent Natalja Nikolajeva;

28.03.2002.a. toimunud Kriminaalpreventsiooni Nõukogu istungi tähtsam otsus -

Kriminaalpreventsiooni Nõukogu pooldab narkootikumidega kauplevate isikute karistuste karmistamist, samas ka narkomaani staatuse ümbervaatomist (narkosõltlane on haige inimene, keda tuleks ravida).

13.juuni istungit juhatas justiitsminister ja Kriminaalpreventsiooni Nõukogu esimees Märt Rask. Istungi töös võttis osa 11 Kriminaalpreventsiooni Nõukogu liiget, külalisi oli 11.

Istungi päevakorras olid järgmised teemad:

1. "Noored ja uimastid Eesti Vabariigis"

Sotsiaalministeeriumi rahvatervise peaspetsialist

Mari Järvelaid;

2. Hippokratese projekti tulemuste tutvustamine ning ettepanekud kriminaal- preventsiooni võrgustiku koostöö parandamiseks

Hippokratese projekti projektijuht Tarmo Vaik;

3. Diskussioon teemal "Kriminaalpreventsiooni Nõukogu ning Nõukogu liikemete roll kriminaalpreventsioonis";

4. Kriminaalpreventsiooni kuu aastal 2002.a.

Justitisminsiteeriumi kriminaalhoolduse ja preventsiooni talituse referent

Natalja Nikolajeva;

5. Korrakaitseaduse eelnõu tutvus

Justiitsministeeriumi avaliku õiguse osakonna juhataja kt Oliver Kask.

13.06.2002.a. toimunud Kriminaalpreventsiooni Nõukogu istungil vastuvõetud otsused:

1. Kriminaalpreventsiooni Nõukogu soovib Haridusministeeriumil luua koolides kontaktisikute võrk, kelle kaudu levitada narkomaania probleemi ennetamise teavet, vajalik vastutava meetodilise materjali väljatöötamine ning õpetajate koolitus;
2. Saata (teostaja Justiitsministeeriumi kriminaalpreventsiooni talitus) erinevatele ametkondadele (M. Järvelaid andis nõusoleku) narkomaaniateemaline ettekanne teabematerjalina;
3. Kriminaalpreventsiooni Nõukogu septembrikuu istungil arutakse kriminaalpreventsiooniga seotud ametkondade projektide 2003 aasta eelarve numbrite ning antakse hinnang 2003 aastal taotletavatele eelarvenumbritele;
4. Septembrikuu istungil kuulatakse ära Sotsiaalministeeriumi, Siseministeeriumi Rahandusministeeriumi ja Haridusministeeriumi ettekanded kriminaal-preventsiooni valdkonna töö tulemustest ning arutatakse 2003.a. ministeeriumite tegevuskavasid kriminaalpreventsiooni valdkonnas;
5. Soovitatakse Haridusministril esitada Vabariigi Valitsusele ettepanek kriminaalpreventsiooni alase õppesuuna avamiseks kõrgkoolis;
6. Septembrikuu istungil tutvustatakse Tartu kriminaalpreventsiooni arengukava;
7. Professor J.Sootakiga koostöös koostatakse vastav koolitusmaterjal kuritegevuse ennetamise valdkonnas korteriühistute juhtide koolitamiseks;
8. Septembrikuu istungil arutakse Riigikogus toimuva arutluse eel karistuspoliitika suundade kujundamist;

9. Kriminaalpreventsiooni alane kuu peab laienema s.t. kriminaalpreventsiooni alaseid üritusi tuleb korraldada aastaringselt;
10. Septembrikuu istungil tutvustatakse korrakaitseaduse eelnõu kontseptsiooni.

12.septembri istungit juhatas justiitsminister ja Kriminaalpreventsiooni Nõukogu esimees Märt Rask. Istungi tööst võttis osa 14 Kriminaalpreventsiooni Nõukogu liiget, külalisi oli 13.

Istungi päevakorras olid järgmised teemad:

1. "Ministeeriumite tegevus kriminaalpreventsiooni valdkonnas aastatel 2000 -2002.

Aastal 2003 planeeritav tegevus ning selleks taotletavad summad:

1) Justiitsministeeriumi ettekanne ja 2003 aasta tegevuskava

Kriminaalpreventsiooni talituse juhataja Anu Leps;

2) Siseministeeriumi ettekanne ja 2003 aasta tegevuskava

Sisejulgeoleku analüüsi osakonna peaspetsialist Tuuli Tang;

3) Sotsiaalministeeriumi ettekanne ja 2003 aasta tegevuskava

Kantsler Maarja Mändmaa;

4) Haridusministeeriumi ettekanne ja 2003 aasta tegevuskava

Kantsler Peep Ratas;

2. Karistuspoliitika suundade määratlemine aastani 2015

Justiitsministeeriumi karistusõiguse osakonna nõunik Norman Aas;

3. Tartu linna kriminaalpreventsiooni arengukava

Tartu Linnavalitsuse ametnik Anneli Apuhtin;

4. Turvalise elukeskkonna standard

Kriminaalpreventsiooni Nõukogu liige Eesti Turvaettevõtete Liidu tegevdirektor Veiko Jürisson.

12.09.2002.a. toimunud Kriminaalpreventsiooni Nõukogu istungil vastuvõetud otsused:

1. Ministeeriumidevaheline 2003 aasta kriminaalpreventsiooni tegevuskava edastatakse Kriminaalpreventsiooni Nõukogu liikmetele kooskõlastamiseks elektroonilise posti teel. Tegevuskava heakskiitmise korral edastatakse tegevuskava Vabariigi Valitsusele kinnitamiseks. Tegevuskava heaks kiitmata jätmise korral Kriminaalpreventsiooni Nõukogu liikmete poolt võetakse antud küsimus järgmisel istungil arutlusele;

2. Kriminaalpreventsiooni Nõukogu soovib Haridusministeeriumil luua eraldi struktuur kriminaalpreventsiooniga tegelemiseks;

3. Järgmisel Kriminaalpreventsiooni Nõukogu istungil esitab Sotsiaalministeerium ettekande teemal „Toimetulekutoetuste/sotsiaaltoetuste süsteem Eestis ja selle analüüs“;

4. Karistuspoliitikat määrava dokumendi valmimisel saadetakse see tutvumiseks Kriminaalpreventsiooni Nõukogu liikmetele;
5. Soovitatakse Vabariigi Valitsusel toetada kohalike omavalitsuste foorumi läbiviimist teemal „Kuritegevuse ennetamise kogemuste vahetamine kohalike omavalitsuste poolt“;
6. Kriminaalpreventsiooni Nõukogu soovib arvestada „Planeerimisseaduse“ arutamise juures turvalise elukeskkonna standardi nõuetega (standard – EVS 809- 1:2002, Kuritegevuse ennetamine – Linnaplaneerimine ja arhitektuur“ Osa 2: Linnaplaneerimine);
7. Kriminaalpreventsiooni Nõukogu soovib Vabariigi Valitsusel võtta seisukoht antud valdkonna ülevõtmise osas tulevikus Majandusministeeriumi poolt;
8. Õiguskantsler tegi ettepaneku järgmisel Kriminaalpreventsiooni Nõukogu istungil arutada koolivägivalla ja -kiusamisega seonduvat probleemi. Seoses sellega on oodatud Haridusministeeriumi ettekanne antud teemal.

12. detsember istungit juhatas justiitsminister ja Kriminaalpreventsiooni Nõukogu esimees Märt Rask. Istungi tööst võttis osa 14 Kriminaalpreventsiooni Nõukogu liiget, külalisi oli 20.

Istungi päevakorras olid järgmised teemad:

1. Riikliku kriminaalpreventsiooni tegevuskava 2003 kinnitamine;

2. Koolivägivald ja –kiusamine koolis

Haridusministeeriumi poliitika osakonna peaspetsialist Aare Vilu

EV Õiguskantsler Allar Jõks;

3. „Ei vägivaldale“ projekti tutvustus

Eesti Lastekaitse Liidu projektijuht Anniki Tikerpuu;

4. Sotsiaaltoetuste süsteemi analüüs Eestis

Sotsiaalminister Siiri Oviir;

5. ”Kuritegevus Eestis 1991-2001” uuringu tutvustus

Kriminaalpreventsiooni Nõukogu liige Jüri Saar;

6. Kriminaalpoliitika arengusuunad aastani 2010

Justiitsministeeriumi karistusõiguse talituse juhataja Saale Laos;

7. Õppefilmide projekti „Tegi pätti I-II“ tutvustus

MTÜ Eesti Caritas esindaja Sotsiaalrehabilitatsiooni projektide koordinaator Jaano Räsä.

12.12.2002.a. toimunud Kriminaalpreventsiooni Nõukogu istungil vastuvõetud otsused:

1. Järgmine Kriminaalpreventsiooni Nõukogu istung toimub väljasõiduna 13.02.2003.a. Rakvere linnas;

2. 13.02.2003.a. Kriminaalpreventsiooni Nõukogu istungil kinnitatakse kriminaalpreventsiooni 2002 aasta tegevuste kokkuvõtte, mis peale istungit edastatakse Vabariigi Valitsusele;

3. 2003.a. riiklik kriminaalpreventsiooni tegevuskava kiideti heaks. Tegevuskava edastatakse Vabariigi Valitsusele kinnitamiseks;

4. Kriminaalpreventsiooni Nõukogu soovib Haridusministeeriumil, kui sihtministeeriumil ja kõikidel asjaomastel institutsioonidel tegeleda koolivägivald ja –kiusamise valdkonnaga. Kõiki koolivägivald ja –kiusamise juhtumeid tuleb põhjalikult analüüsida ning koheselt antud juhtumitele reageerida. Õpetajate ettevalmistus kõrgkoolides vajab täiendamist koolivägivald ja –kiusamise problemaatikat arvestades;

5. Kriminaalpreventsiooni Nõukogu soovib Vabariigi Valitsusel toetada Sotsiaalministeeriumi poolt hallatava üleriigilise elektroonilise andmebaasi finantseerimist;
6. Järgmisele Kriminaalpreventsiooni Nõukogu istungile esitab Sotsiaal-ministeerium ettekande teemal „Vaesuse erinevad liigid ning vaesuse teket soodustavad faktorid“;
7. Järgmisele Kriminaalpreventsiooni Nõukogu istungile esitab Sotsiaal-ministeerium üleriigilist elektroonilist andmebaasi tutvustava ettekande;
8. Kriminaalpreventsiooni Nõukogu liikmed osalevad külalistena Riigikogus eelnõu „Kriminaalpoliitika arengusuunad aastani 2010“ arutusel;
9. Iga Kriminaalpreventsiooni Nõukogu liige annab oma panuse kriminaal-preventsiooni töö edendamisele ning üldsuse teavitamise kriminaal-preventsiooni töö olemusest ja sisust;
10. Justiitsministeerium valmistab ette õppefilmi projektile „Tegi pätti I-II“ rahataotlemiseks vajalikud dokumendid. Järgmisele Kriminaalpreventsiooni Nõukogu istungile esitatakse ülevaade ja hinnang õppefilmi esimesele osale.

Kriminaalpreventsiooni Nõukogu kinnitati Vabariigi Valitsuse korraldusega nr 191-k 19.03.2002.a. järgmises koosseisus:

Esimees:

Märt Rask

Justiitsminister

Liikmed:

1. Ain Seppik Siseminister
2. Harri Õunapuu Rahandusminister
3. Mailis Rand Haridusminister
4. Siiri Oviir Sotsiaalminister
5. Raivo Sepp Riigi peaprokurör
6. Deiw Rahumägi Siseministeerium omavalituse ja regionaalarengu asekanstler
7. Elmar Nurmela Politseiamet
8. Raivo Aeg Politseiamet, korralduseosakonna politseidirektor
9. Raul Rom Maanteeameti liiklusohutuse osakonnajuhataja

10. Sirje Õunpuu Harju maakohtu esimees
11. Edgar Savisaar Tallinna linnapea
12. Imre Liiv Narva Linnapea, Ida-Virumaa Omavalitsuste liidu esindaja
13. Helmen Kütt Viljandi Linnavalitsus, abilinnapea; Viljandi omavalitsuse Liidu esindaja
14. Kaspar Kaugija Pärnumaa Omavalitsuste Liidu esindaja
15. Aksel Kivi Omavalitsuste Liidu esindaja
16. Leino Mägi Harjumaa Omavalitsuste Liidu esindaja
17. Ago Pähn Eesti Arhitektide Liidu esindaja
18. Andres Jaadla Eesti Korterühistute Liidu esimees
19. Veiko Jürisson Eesti Turvaettevõtete Liidu tegevdirektor
20. Elmu Koppelmann Tapa Gümnaasiumi direktor
21. Jüri Saar Tallinna Pedagoogikaülikool Rahvusvaheline Sotsiaaluuringute instituut vanemteadur
22. Einar Soone Kirikute Nõukogu esindaja
23. Jaan Sootak Tartu Ülikooli professor